

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-614715-I/09/MK/KMŁ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia **22** kwietnia 2009 r.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP
Kancelaria Senatu RP
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Liebe Louony Janie Kameth.

Na całym świecie, także w Europie, istnieje zauważalna dysproporcja w liczbie biorących udział w życiu publicznym kobiet w stosunku do zaangażowanych w nie mężczyzn. Można poszukiwać różnych uzasadnień takiego stanu rzeczy. Z pewnością nie bez znaczenia pozostają czynniki historyczne - kobiety uzyskały pełnię praw politycznych stosunkowo późno - oddziałujące nadal na świadomość obywateli. Wydaje się, że istotne znaczenie może tu mieć utrwalony, stereotypowy sposób postrzegania roli przedstawicieli obu płci w życiu społecznym.

Udział kobiet w procesach decyzyjnych w życiu publicznym jest oczywistym wymogiem demokracji. Jest też zagadnieniem wiążącym się bezpośrednio ze sferą praw i wolności człowieka i obywatela. Należy zastanowić się, czy niewystarczająca aktywność kobiet w polityce i życiu publicznym, widoczna chociażby na listach kandydatów w wyborach do Parlamentu Europejskiego, nie stanowi konsekwencji braku rzeczywistej równości płci w sferze spraw społecznych, związanej z tym ograniczonej możliwości uzyskania pełnej niezależności ekonomicznej czy obecnych warunków łączenia aktywności zawodowej z życiem prywatnym, w tym zwłaszcza pełnionymi głównie przez kobiety funkcjami opiekuńczymi wobec dzieci czy seniorów.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich pragnę przypomnieć, że faktyczne zapewnienie równego statusu kobiet i mężczyzn jest prawnym obowiązkiem władz publicznych i stanowić powinno jeden z jej priorytetów polityki społeczno-gospodarczej państwa. Istnieje potrzeba dalszych działań zapewniających właściwą realizację normy art. 33 Konstytucji RP, zgodnie z którą kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, w tym w szczególności do kształcenia,

zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.

Dążenie do pełnego równouprawnienia kobiet i mężczyzn stanowi też jeden z filarów polityki społecznej i prawa Unii Europejskiej oraz Rady Europy. Pomimo braku wiążącego uregulowania kwestii udziału kobiet w życiu publicznym, organizacje te podejmują szereg działań mających zapewnić zrównoważoną partycypację obu płci w tej sferze, głównie poprzez formułowanie zaleceń i rekomendacji.

W dniu 12 marca 2003 r. Komitet Ministrów Rady Europy przyjął Rekomendację Rec(2003)3 odnoszącą się do zrównoważonego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych. Dokument między innymi definiuje „zrównoważony udział” jako nie niższą niż 40% reprezentację kobiet w każdym organie decyzyjnym w sferze życia politycznego czy publicznego. Do zalecanych rządów państw członkowskich w związku z tym celem działań zaliczono: ochronę równych praw obywatelskich i politycznych, w tym indywidualnych uprawnień wyborczych, analizę aktów prawnych, wyznaczanie celów dla polityki antydyskryminacyjnej oraz zachęcanie kobiet do udziału w politycznym procesie decyzyjnym. Rekomendacja zawiera także propozycje rozwiązań legislacyjnych i środków administracyjnych, a także działań faktycznych, które powinny być podjęte przez państwa członkowskie. W § 45 załącznika do Rekomendacji rządy państw członkowskich są wzywane do monitorowania oraz oceniania postępu w osiąganiu zbalansowanego udziału kobiet i mężczyzn w życiu publicznym oraz regularnego przekazywania informacji Komitetowi Ministrów Rady Europy o środkach i osiągnięciach poczynionych w tej dziedzinie.

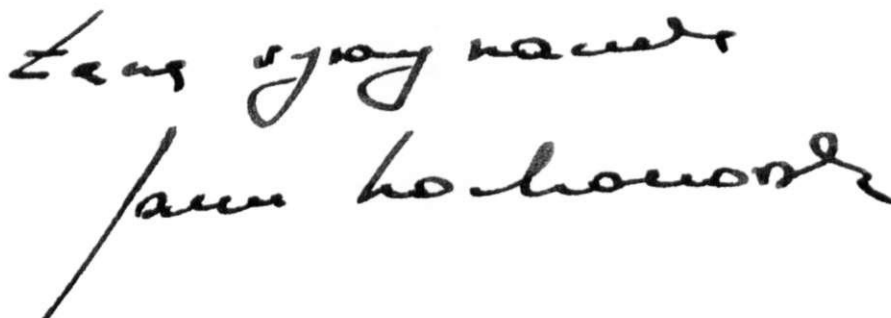
Komitet ds. Równości między Kobietami i Mężczyznami (CDEG), do którego zadań należy monitorowanie wpływu Rekomendacji na działania członków Rady Europy przeprowadził w latach 2005 i 2008, skierowane do rządów poszczególnych państw, ankiety dotyczące udziału kobiet w życiu publicznym. Moje głębokie zaniepokojenie wywołał fakt, iż polski rząd jako jeden z niewielu nie odpowiedział na apel o przesłanie danych dotyczących sytuacji w kraju. W związku z tym pojawia się pytanie o przyczynę takiego zaniechania - o ile w istocie miało miejsce - szczególnie biorąc pod uwagę niebagatelny wpływ, jaki dla działań mających na celu zwiększenie udziału kobiet w życiu publicznym ma rzetelna diagnoza i badanie stanu wyjściowego (monitoring).

Mając na względzie powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji, w jaki sposób Rekomendacja Rec(2003)3, a także inne rekomendacje i zalecenia Rady Europy i Unii Europejskiej dotyczące podobnej materii, wpłynęły na politykę państwową

oraz jakie konkretne działania są obecnie podejmowane w celu zapewnienia zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w sferze publicznej i w procesie decyzyjnym.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, będę również wdzięczny za wszechstronne przeanalizowanie przedstawionego problemu oraz podjęcie odpowiednich inicjatyw mających na celu implementację zaleceń organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem oraz poinformowanie mnie o podjętych w tym zakresie działaniach.

Z jednobrzmiącym pismem zwróciłem się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu oraz Prezesa Rady Ministrów.

Handwritten signature in black ink, appearing to read "Janusz Radziwiłł".

Do wiadomości:

Pani
Elżbieta Radziszewska
Pełnomocnik Rządu
ds. Równego Traktowania
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Pani
Magdalena Kochan
Poseł na Sejm RP
Przewodnicząca Parlamentarnej Grupy Kobiet
Kancelaria Sejmu RP
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa